

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Skillnader mellan kvinnor och mäns finansiella risktagande

Kandidatuppsats i Industrial and Financial Management, FEK 345

Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet

Höstterminen 2020

Handledare: Ove Krafft

Författare:

Emma Litzén

Linnéa Berggren

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Ove Krafft för värdefulla synpunkter och feedback under uppsatsens arbetsgång. Vi vill även tacka vår opponentgrupp som under seminarier givit oss bra kommentarer och förbättringsförslag. Ett sista tack till de respondenter som tog sig tid att besvara vår enkätundersökning vilket möjliggjorde studien.

Linnéa Berggren & Emma Litzén

Göteborg, 21 januari 2021

Sammanfattning

Titel: Skillnader mellan kvinnor och mäns finansiella risktagande

Författare: Linnéa Berggren och Emma Litzén

Handledare: Ove Krafft

Nyckelord: *Riskbenägenhet, riskbeteende, finansiellt risktagande, finansiella beslut hos privatpersoner, könsskillnader vid finansiellt risktagande*

Bakgrund: Tidigare forskning visar att det finns en skillnad mellan kvinnor och mäns riskbenägenhet kopplat till deras investeringsbeslut. Undersökningar har även konstaterat att det finansiella intresset är större hos män än kvinnor vilket är en bidragande faktor till skillnaden. En investerares riskbenägenhet kan delas in i tre olika beteenden; risk averse, risk neutral samt risk seeking. Att ha en medvetenhet gällande marknadens olika riskvarianter är viktigt för att undvika onödig förlust och oönskade risker.

Syfte: Syftet med rapporten är att identifiera indikationer på hur risktagandet vid investering och sparande skiljer sig mellan kvinnor och män.

Genomförande: Studiens metodval är en kombination av kvantitativa och kvalitativa metoder där data till empirin samlats in genom en enkätundersökning. Den delades på respektives Facebook- och LinkedIn-sidor. Enkäten bestod av 23 frågor och besvarades av 187 respondenter varav 120 män och 67 kvinnor. Svaren sammanställdes i Microsoft Excel vilket gjorde det lätt att jämföra och analysera rapportens data.

Resultat och slutsats: Rapportens övergripande resultat är att det både finns likheter och skillnader mellan kvinnor och mäns finansiella investeringsbeslut. De slutsatser som har konstaterats är att både kvinnor och män är riskneutrala. Skillnaden är att männen har tendenser till ett mer risk seeking beteende medan kvinnor tenderar i att ha ett mer risk averse tänk vid finansiella beslut. Resultatet visar även att män överlag har ett större intresse av den finansiella marknaden än vad kvinnor har, vilket har en koppling till riskpreferenser.

Innehållsförteckning

---

1. INTRODUKTION	1
1.1 BAKGRUNDSBESKRIVNING	1
1.2 PROBLEMANALYS	3
1.3 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	4
1.4 AVGRÄNSNING	4
2. TEORETISK REFERENS RAM.....	5
2.1 INVESTERINGS- OCH SPARFORMER	5
2.2 FÖRDELNING OCH DIVERSIFIERING AV PORTFÖLJ.....	8
2.3 OLIKA RISKVARIANter.....	8
2.4 RISKBENÄGENHET.....	10
2.5 SKILLNADER I KVINNOR OCH MÄNS RISKTAGANDE.....	11
2.6 ANALYSMODELL	12
3. METOD	14
3.1 VAL AV METOD	14
3.2 DATAINSAMLING.....	14
3.2.1 Litteraturundersökning.....	15
3.2.2 Enkätundersökning	15
3.2.3 Sammanställning av data.....	16
3.3 VALIDITET & RELIABILITET	17
3.4 METOD- OCH URVALSKRITIK	18
4. EMPIRI & ANALYS.....	20
4.1 BAKGRUNDSFAKTA OM RESPONDENTERNA.....	20
4.2 INVESTERINGS- OCH SPARFORMER	20
4.2.1 Analys av investerings- och sparformer	21
4.3 RISKBENÄGENHET MELLAN KÖNEN SAMT INKOMSTNIVÅER.....	22
4.3.1 Analys av riskbenägenhet och inkomst.....	25
4.4 MINIMERA OCH UNDVIKA OÖNSKAD RISK	27
4.4.1 Analys av kunskap och minimering av oönskad risk	29
5. SLUTSATS.....	31
6. FORTSATT FORSKNING.....	33

REFERENSLISTA

APPENDIX

Figurförteckning

FIGUR 1. Illustration av risknivån hos tre olika fonder	6
FIGUR 2. Modell över korrelationen mellan risk och sparform (Avanza, 2020).....	10
FIGUR 3. Grafisk förklaring av Harris & Wu (2014) hur personers attityd gentemot risk är kopplad till förändring av nytta och välbefinnande.....	10
FIGUR 4. Illustration av analysmodell.....	12
FIGUR 5. Cirkeldiagram över hur kvinnor väljer att spara	20
FIGUR 6. Cirkeldiagram över hur män väljer att spara.....	20
FIGUR 7. Kvinnors känsla gentemot risk.....	23
FIGUR 8. Mäns känsla gentemot risk.....	23
FIGUR 9. Kvinnors inkomst per månad före skatt (kr)	24
FIGUR 10. Mäns inkomst per månad före skatt (kr)	24
FIGUR 11. Hur kvinnor agerar för att undvika oönskad risk.....	27
FIGUR 12. Hur män agerar för att undvika oönskad risk.....	27
FIGUR 13. Illustration över studiens resultat av kvinnor och mäns riskbenägenhet	31

Tabellförteckning

TABELL 1. Hur insatta/intresserade män och kvinnor är inför olika sparande- och investeringsbeslut	21
TABELL 2. Korrelationen mellan inkomstnivå och riskbenägenhet hos kvinnor	25
TABELL 3. Korrelationen mellan inkomstnivå och riskbenägenhet hos män	25
TABELL 4. Riskvarianter och kunskap hos kvinnor.....	28
TABELL 5. Riskvarianter och kunskap hos män	28

Appendix

BILAGA 1. ENKÄT	I
BILAGA 2. ÖVRIG DATA.....	VI

1. Introduktion

Rapportens första kapitel börjar med en bakgrundsbeskrivning där läsaren får en överblick av tidigare forskning inom ämnet. Introduktionen smalnar sedan av i en analys av problemet och landar i rapportens syfte och frågeställning. Slutligen beskrivs vilka avgränsningar som gjorts.

1.1 Bakgrundsbeskrivning

I dagens samhälle i Sverige är en stabil ekonomi viktigt, i och med detta har investering och sparande fått en stor betydelse hos privatpersoner. Enligt en undersökning av Euroclear Sweden (2020) har antalet aktieägare ökat det senaste året. I samma undersökning framkom det även att antalet kvinnliga aktieägare har ökat. Däremot är majoriteten, 6 av 10 aktieägare, män. Enligt Swedbank (2020) är de vanligaste investerings- och sparformerna i Sverige sparkonto på bank, fonder och aktier.

En stor del kopplat till investering och sparande är risktagande. Nationalencyklopedin (2020) definierar risk som en *“möjlighet att något oönskat skall inträffa”* där osäkerhet är en stor faktor ur ett ekonomiskt perspektiv. Hur en individ handlar och reagerar i en ekonomisk riskfylld situation beror på personens riskpreferens. I artikeln *What is Risk?* beskriver Athearn (1971) risk genom två scenarion *“möjlighet till förlust”* eller *“möjligheten till en ogynnsam avvikelse från förväntningarna”*. Athearn betonar även att riskpreferenser oftast är kopplade till förväntningar av utfallet.

Tidigare forskning visar att män handlar 45% mer än kvinnor på börsen samt att de är mer riskbenägna. Detta har en koppling till att män oftast är mer självsäkra och ser sig själva som mer kompetenta när det kommer till finansiella beslut. (Barber & Odean, 2001) Även senare undersökningar bekräftar att detta fortfarande är fallet. En undersökning gjord av J.P. Morgan (2019) förtydligar att män är mer riskbenägna än kvinnor men att kvinnor är bättre på att snabbt agera vid negativa förändringar i portföljen. Män har en större övertro och tar risken i att behålla en förlustaffär i förhoppningen om att affären återhämtar sig. Undersökningen visar dock att det börjar bli mer jämställt på finansmarknaden men att utvecklingen sker långsamt.

Kopplat till risk diskuterar Harris & Wu (2014) tre olika beteenden som påverkar en persons risktaganden. Det första beteendet är *risk averse* vilket avser personer som är undvikande gentemot risk. En person som är *risk neutral* ser inte risknivån som en viktig faktor. Det sista beteendet författarna tar upp är *risk seeking* där investeraren är riskbenägen. I en artikel utgiven av IIROC (2015) menar skribenten att det finns två viktiga frågor att ställa sig själv innan ett risktagande: “*din emotionella vilja att acceptera risk*” samt “*din ekonomiska förmåga att absorbera förlust*”.

När det kommer till risk förknippat med investering och sparande finns det flera olika varianter av risk:

- *Marknadsrisk*, där investeringsrisken är kopplad till förändringar i landets eller den globala ekonomin, exempelvis ränteförändringar.
- *Inflationsrisk* innebär att värdet på investeringen inte ökar i takt med inflationen.
- *Likviditetsrisk*, här finns det en risk att inte kunna agera tillräckligt fort vid förändring av investeringen för att undvika förlust eller en chans till vinst.
- *Produktrisk*, olika former av investeringar genererar olika risknivåer.

Det går inte att undvika eller utesluta risk helt när det kommer till investering och sparande, dock finns det olika vägar att gå för att minimera risken. Ett alternativ är att fördela sitt sparande i olika former, exempelvis aktier, fonder och sparkonto på bank. Det är också ett alternativ att diversifiera sina investeringar i olika verksamhetsområden. (IIROC, 2015) I undersökningen gjord av J.P. Morgan (2019) visas att det är betydligt fler män än kvinnor som är mer bekväma med att ta risker, närmare 51% respektive 38%. Även kvinnors intresse för investering och finansmarknaden är mindre än mäns, vilket är en faktor till att kvinnor är mer försiktiga vid riskfyllda situationer.

Enligt Statistiska Centralbyrån (2020) uppgick Sveriges genomsnittslön år 2019 till 35 300kr. Kvinnors medellön uppgick till 33 500kr medan mäns uppgick till 37 200kr, män har därför en medellön på 11% mer än vad kvinnor har. Kannadhasan (2015) beskriver att det finns en tydlig koppling mellan risktagande och individens inkomst. Högre inkomst ger förutsättningar för att spara mer vilket i sig resulterar till förmågan att riskera mer.

1.2 Problemanalys

Som tidigare beskrivits i bakgrunden är fortfarande majoriteten av investerare män. Vi ser även att detta har en koppling till hur stor självsäkerhet och kunskap det finns hos en individ med dess riskpreferens.

Om vi återgår till IIROC's två aspekter gällande känslan gentemot risk och individens ekonomiska förmåga att hantera risker tror vi att detta kan kopplas till investerarens inkomst. I bakgrundsbeskrivningen fick vi en tydlig bild av att män i genomsnitt tjänar mer än kvinnor och detta kan vara en anledning till varför män är mer villiga att ta en risk.

En intressant aspekt att undersöka var om det fanns andra faktorer än inkomsten som påverkar en persons riskbenägenhet. En investerare som har en hög inkomst behöver inte vara lika med en risk seeking person och vice versa. Huruvida en individ är risk averse, risk neutral eller risk seeking kan bero på många olika faktorer och inte bara kopplat till individens kön. Studien har analyserat om det finns en koppling mellan de vanligaste sparformerna som nämns i bakgrundsbeskrivningen och en individs riskpreferens.

Som nämnt i bakgrundsbeskrivningen finns det olika riskvarianter; marknadsrisk, likviditetsrisk, inflationsrisk och produktrisk. När det kommer till investering och sparande kan det vara viktigt att ha god kunskap om de olika risktyper för att ha möjligheten till att minimera oönskad volatilitet. Tidigare forskning och undersökningar visar att män är mer insatta i finansmarknaden och detta kan vara en anledning till att män har mer kännedom om riskvarianterna. För att minimera risken vid investering och sparande kan det vara fördelaktigt att diversifiera och fördela ut sin portfölj. Detta kräver kunskap och medvetenhet i hur förändringar på marknaden kan påverka innehavet.

Sammanfattningsvis har självsäkerhet och riskpreferens en koppling mellan varandra. Rapporten har undersökt om det, till största del, är andra faktorer än individens kön som ligger till grund för dess riskpreferens. Rapporten har även analyserat hur stor påverkan löneskillnad har vid riskfyllda beslut och om detta även kan kopplas till vilken riskbenägenhet investeraren har. Slutligen har individens kännedom undersökts gällande olika sätt att minimera förluster, hur bra koll investeraren har på olika faktorer som kan påverka portföljen.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med rapporten är att identifiera indikationer på hur risktagandet vid investering och sparande skiljer sig mellan kvinnor och män. Detta för att se om tidigare forskning fortfarande går att applicera på samtiden men även för att inspirera kvinnor att bli mer självsäkra i deras finansiella investeringsbeslut. För att uppnå syftet har följande huvudfrågeställning med tillhörande delfrågor tagits fram. Detta för att få ett tydligare och mer detaljerat svar på huvudfrågan.

- Finns det skillnader mellan kvinnor och mäns finansiella risktagande?
  - Ser vi någon tydlig koppling mellan vilken riskbenägenhet kvinnor och män har (risk averse, risk neutral eller risk seeking)?
  - Hur stor betydelse har individens inkomst när det kommer till risktagande vid investering och sparande?
  - Finns det skillnad mellan kvinnor och män gällande kunskap om olika finansiella riskvarianter? Kan detta ha en koppling till eventuell skillnad i hur de väljer att diversifiera och fördela sina investeringar och sparanden?

1.4 Avgränsning

Rapporten har endast undersökt privatpersoner i Sverige, främst för att inte få en för bred och utspridd målgrupp att undersöka. Vi ansåg även att det skulle vara svårt att nå ut internationellt med vår enkätundersökning. Studien har avgränsats till att bara fokusera på de tre vanligaste investerings- och sparformer; sparkonto på bank, fonder och aktier för att få ett tydligare resultat.

2. Teoretisk referensram

I den andra delen av rapporten tas en djupare teoretisk beskrivning upp. Detta delas in i fyra underrubriker; investering- och sparformer, fördelning och diversifiering av portfölj, olika riskvarianter, riskbenägenhet samt skillnader i kvinnor och mäns risktagande. Kapitlet avslutas med en analysmodell för att knyta ihop den teoretiska referensramen med rapportens syfte.

IIROC (2015) beskriver i sin artikel att det alltid finns en risk när det kommer till investeringar. I och med att risk kan betyda att investeraren förlorar allt, är det viktigt att kunna identifiera vilka olika risker som finns vid olika former av sparanden.

En viktig faktor att ha i åtanke när det gäller risk, oavsett investerings- och sparform, är vilken tidshorisont sparandet har. Vid en tidshorisont med lång sikt finns det mer utrymme för förändringar på marknaden och investeraren kan därför ta högre risker. En kortare tidshorisont är mer känslig för förändringar vilket medför att en lägre risk är att föredra. (June, 2020)

2.1 Investerings- och sparformer

Olika former av investering och sparande utgör olika risknivåer. För att få en bättre förståelse för vad olika investerings- och sparformer innebär samt dess risknivåer förklaras dessa nedan. De investerings- och sparformer denna rapport fokuserar på är sparkonto på bank, fonder och aktier.

Sparkonto på bank

Ett av de vanligaste sätten att spara är på ett sparkonto på banken utan ränta, vid denna typ av sparande är risken väldigt låg. De flesta svenska banker har statlig insättningsgaranti vilket är en sorts trygghet att få tillbaka pengarna om banken skulle gå i konkurs (Aktiespararna, 2019). Sveriges riksbanks mål för den årliga inflationen är 2%, vilket då bidrar till en minskning i pengars värde. Detta kan ur ett långsiktigt perspektiv påverka sparkontot negativt. (Sveriges Riksbank, 2020) Ett sparande i ett sparkonto på bank med en lång tidshorisont innebär väldigt låg chans till avkastning, vilket är en risk i sig då investeraren kan behöva kompensera för inflationen istället (Ung Privatekonomi, 2015).

Fonder

Avanza (2020a) förklarar en fond som en fruktkorg, korgen representerar fonden och frukten representerar de värdepapper som finns i fonden. En fond förvaltas av en fondförvaltare vars uppgift är att sätta ihop fonder och sprida ut risken i olika värdepapper. Det medför att köparen inte behöver vara lika insatt eller ha kunskap gällande placeringen. Detta kan dock vara en nackdel för de som vill ha mer påverkan på sitt sparande eftersom fördelningen sköts av fondförvaltaren.

Även om fonder är ett mindre riskfyllt sparande finns det olika riskprofiler. Fonder som är volatilitetskänsliga för prisändringar ger en högre risk medan en fond innehållande mer ”säkra” värdepapper har en låg risk. Vilken riskprofil som fonden har beror på vilken typ av fond det är och vilka typer av investeringar fonden är uppbyggd på. (Avanza, 2020a) Olika typer av fonder och dess riskprofil tas upp nedan.

Figur 1. Illustration av risknivån hos tre olika fonder

Ovan visas en egen illustration av risknivån hos räntefonder, blandfonder samt aktiefonder. *Räntefonder* är placeringar i värdepapper som är räntebärande. Exempel på räntebärande värdepapper är bostadsobligationer och statsobligationer. Räntefonder kan indelas i olika typer av räntefonder; korta räntefonder, långa räntefonder (obligationsfonder) och realräntefonder. Korta räntefonder har oftast lägre risk än långa räntefonder. Det alla kategorier av räntefonder har gemensamt är att de påverkas av det ekonomiska ränteläget. (Avanza, 2020b)

Fonder som är uppbyggda på aktiefonder tillsammans med räntefonder kallas för *blandfonder*. Risken i denna fond är beroende på hur fördelningen mellan aktie- och räntefonder ser ut. Blandfonder ligger oftast lägre än aktiefonder men högre än räntefonder på riskskalan. (Avanza, 2020c)

En *aktiefond* bygger på investeringar i aktier där avkastningen ändras med aktiens utveckling, fonden är också volatil till världsekonomin och tillväxtmarknader. Hur fondförvaltaren fördelar investeringen på marknaden speglar sig sedan i hur hög risken är, där en ökad risk leder till en större förväntad avkastning. En skillnad mellan att investera i en aktiefond och en ren aktie är att den eventuella utdelningen återinvesteras i fonden. Detta leder till en uppgång i fondförmögenheten. (Avanza, 2020a; Avanza, 2020d)

Två andra typer av fonder är *indexfond* och *hedgefond*. En indexfond följer, som namnet antyder, ett index. Fonden speglar det index som placeringarna ingår i och är oftast en slags aktiefond. Till exempel, en indexfond som följer OMX Stockholm 30 följer utvecklingen och avkastningen av de trettio mest omsatta aktierna på Stockholmsbörsen. En hedgefond är uppbyggd genom strategin av att bygga en säker portfölj som skyddas vid betydande marknadsrörelser. Risknivån hos både en indexfond och hedgefond kan fluktuera mycket. (Konsumenternas, u.å.)

Aktier

Ett aktiebolag är den bolagsform som krävs för att ett företag ska kunna sälja aktier. För att offentligheten skall kunna handla aktier i ett specifikt bolag behöver aktiebolaget vara noterat på en handelsplattform eller på en aktiemarknad. En orsak till varför företag säljer ut aktier är på grund av att dem behöver mer kapital eller vill minska sitt ägande i bolaget. Genom att köpa aktier blir köparen delägare i företaget, och därmed registrerad i aktieboken. När personen har köpt en eller flera aktier får man en avräkningsnota som är ett intyg på aktieaffären. (Avanza, 2020e)

Det finns alltid en risk med att äga aktier, kursen kan fluktuera mycket vilket gör det osäkert för aktieägaren. Om bolaget går i konkurs förlorar aktieägaren hela innehavet. Ur ett kortsiktigt perspektiv kan kursen reagera på exempelvis nyheter, trender, rykten, ränteförändringar samt delårsresultat. Även osäkerheter vid exempelvis presidentval och pandemier kan skapa en reaktion och förändring på aktievärdet. En negativ nyhet kan leda till att aktieägarens innehav minskar i värde. Det kan även leda till en högre avkastning för aktieägaren om det exempelvis går bra för företaget. Då kan personen sälja sina aktier för ett högre värde än inköpskursen, vilket leder till en vinst. (Avanza, 2020e)

2.2 Fördelning och diversifiering av portfölj

En investerare kan genom kunskap och medvetenhet undvika onödiga risker. Hur investeraren bygger upp sin portfölj och vilka investerings- och sparformer som används har en stor betydelse för att kunna undvika oönskad risk.

IIROC (2015) tar, som nämnts i bakgrundsbeskrivningen, upp två olika tillvägagångssätt för att minska oönskad eller onödig risk. Det första tillvägagångssättet är att fördela ut sina tillgångar i olika investerings- och sparformer. Genom att balansera sin portfölj på det sättet är investeraren inte lika sårbar vid förändringar på marknaden. Vid fördelningen av sin portfölj behöver investeraren se över sin risknivå samt investeringshorisonten. En investerare kan använda olika typer av fördelningar för olika typer av sparandemål, exempelvis kortsiktigt sparande för att köpa en ny bil eller ett långsiktigt sparande för att säkra pensionen. (Investopedia, 2020) Charupat, Huang, & Milevsky (2012) förtydligar i boken *Strategic Financial Planning over the Lifecycle* att investerarens ekonomiska förmåga också har en stor betydelse över hur denne väljer att fördela sin portfölj.

Det andra tillvägagångssättet som IIROC (2015) tar upp är att diversifiera sin portfölj för att sprida ut risken i exempelvis olika branscher och länder. Gustafsson (2019) som är investeringscoach hos Nordnet använder följande tankesätt för att förklara vikten av diversifiering: "tänk lite som att du bygger upp ett lag och du vill ha spelare som är duktiga på olika saker". Genom att följa detta tankesätt skapar investeraren en säkrare portfölj och en psykologisk trygghet då portföljen inte är beroende av enbart en bransch eller lands finansiella utveckling. J.P. Morgan (2020) förtydligar den globala aspekten av riskspridning vid exempelvis en lågkonjunktur där olika länders marknader sjunker olika mycket.

2.3 Olika riskvarianter

För att undvika oönskade risker i sitt investering eller sparande är det bra att ha kunskap om olika riskvarianter som finns. Nedan tas fyra viktiga riskvarianter upp.

Marknadsrisk

Vid globala och nationella förändringar så som pandemier, presidentval och ränteförändringar kan marknaden påverkas kraftigt. Detta kan i sig påverka investerarens portfölj, både negativt och positivt. (IIROC, 2015) I boken *Investment Risk Management* (2015) refererar författarna till NASDAQ's förklaring av marknadsrisk som "resultatet av de fluktuerande priserna på investeringar när de handlas på de globala marknaderna". Författarna menar också att marknadsrisk inte kan undvikas genom att diversifiera sina investeringar. Dock kan investeraren minska risken för påverkan av marknadsförändringar genom att fördela investeringarna i olika investering- och sparformer.

Inflationsrisk

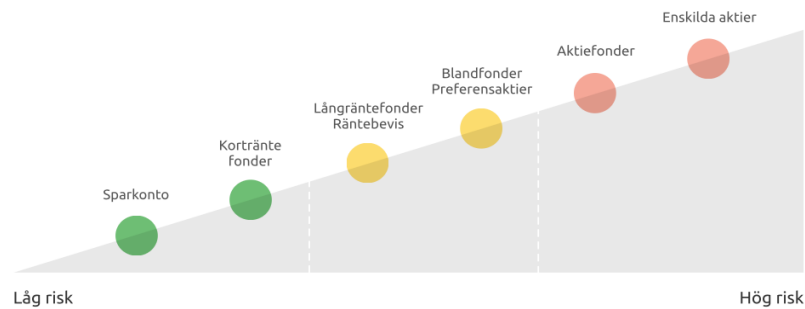
En annan riskvariant är inflationsrisk, vilket är risken att inflationen stiger snabbare än värdet på investeringen (IIROC, 2015). Det finns även en osäkerhet i när det kommer till inflation huruvida investeringens värde kommer att förändras. I *Management Science* (2018) betonar författarna vikten av att välja en investerings- eller sparform som inte påverkas av inflationen för att undvika inflationsrisken. Exempelvis påverkas inte realräntefonder av inflationen då räntan räknas ut genom att ta procenttalet plus inflationen. Då riskerar inte investeraren att värdet på innehavet minskar på grund av inflation. (Avanza, 2020b) Den investeringsform som påverkas mest är obligationer då de ofta har en bestämd inflationsränta, detta kan leda till att värdet på obligationen minskar i och med inflationen (Investopedia, 2019).

Likviditetsrisk

När investeraren inte kan köpa eller sälja sin investering tillräckligt snabbt uppstår likviditetsrisk i att investeraren inte hinner minimera risk eller ta en chans till vinst (IIROC, 2015). Exempel på likviditetsrisk är risken att det uppkommer tekniska störningar vid köpet eller försäljningen av investeringen (Avanza, 2020f).

Produktrisk

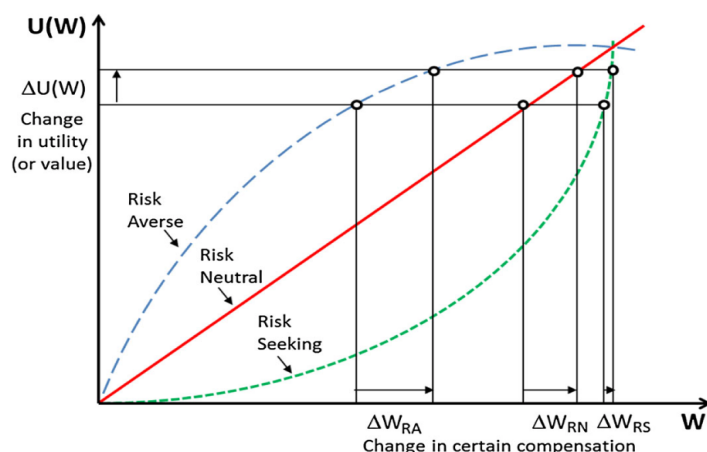
Olika investerings- och sparformer utgör olika hög risk, detta kallas för *produktrisk* (IIROC, 2015). Figuren nedan visar hur låg eller hög risk olika finansiella produkter har. Exempelvis har enskilda aktier och aktiefonder en högre risk än sparkonto och korträntefonder. (Avanza, 2020)

Figur 2. Modell över korrelationen mellan risk och sparform (Avanza, 2020)

2.4 Riskbenägenhet

Det finns, som nämnt i bakgrundsbeskrivningen, tre olika beteenden förknippat med risktagande. Den inställning som individen har gentemot risk är oftast sammanhängande med dess nyttofunktion och välstånd (utility function, $U(W)$, samt W i figur 3 nedan). För att räkna ut kurvan mellan nytta och välstånd när det kommer till risk används oftast Arrow-Pratt metoden där de jämför förändringen av nytta med förändringen av välstånd på olika sätt beroende på de olika attityder till risk. (Harris & Wu, 2014)

Figur 3. Grafisk förklaring av Harris & WU (2014) hur personers attityd gentemot risk är kopplad till förändring av nytta och välstånd

Risk Averse

En person som är risk averse undviker helst risker och Harris & Wu (2014) ger en förenklad förklaring av Arrow-Pratt's ekvation för en riskundvikande person med att man tar $\Delta U(W)/\Delta W < 1$. Vi får då en kurva likt den blå funktionen i figur 3 och kan förklaras som att nyttofunktionen ökar tillsammans med välståndet fram tills en viss punkt då nyttofunktionen minskar när välståndet ökar.

Risk Neutral

En risk-neutral person tar inte hänsyn till en investeringsrisk. Arrow-Pratt's ekvation för att räkna ut korrelationen mellan nytta och välstånd är $\Delta U(W)/\Delta W = 1$. Den röda funktionen i figur 3 visar en stabil och linjär ökning i nytta när välståndet ökar. (Harris & Wu, 2014)

Risk Seeking

Individer som gärna tar risker vid investeringar är risk seeking, därav söker sig till risk. Ekvationen för en risk seeking person är $\Delta U(W) / \Delta W > 1$ enligt Arrow-Pratt metoden. Detta ger en kurva som är motsatt till kurvan för en riskundvikande person. Den gröna kurvan i figur 3 visar att det finns en långsam ökning i nyttan i och med att välståndet ökar fram till en punkt där ökningen i nyttofunktionen sker mer drastiskt och förändringen i välstånd nästintill stannar upp. (Harris & Wu, 2014)

2.5 Skillnader i kvinnor och mäns risktagande

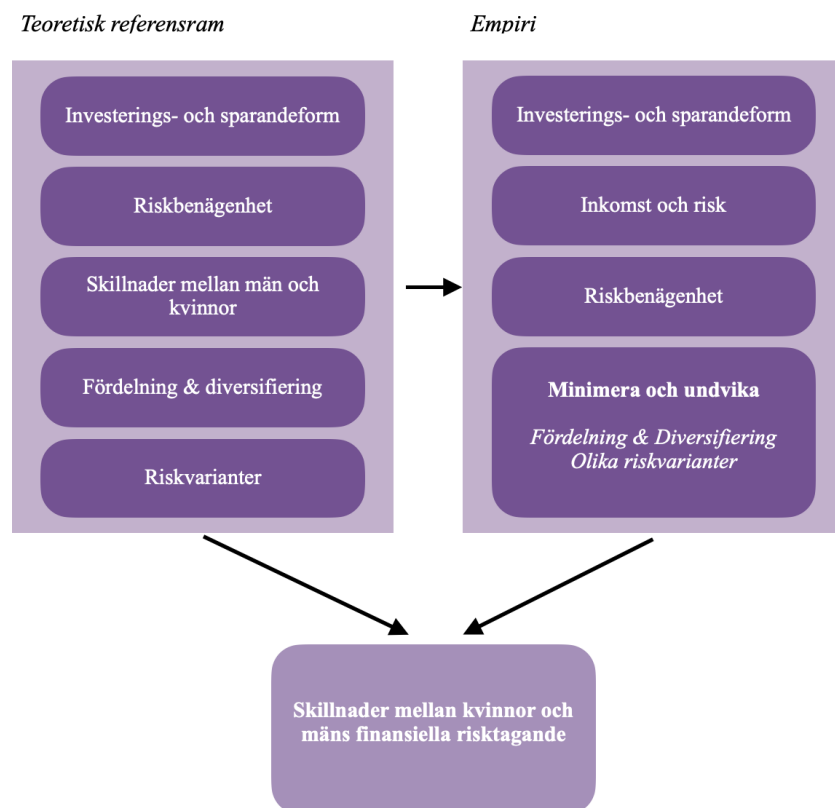
I artikeln *Boys will be boys: Gender, overconfidence, and common stock investment* diskuterar Barber & Odean (2001) faktorer som skiljer kvinnor och mäns risktagande. Författarna påstår att män tar mer risker än kvinnor då de är mer självsäkra och övertygande än vad kvinnor är. Det finns två scenarier när det kommer till skillnader i självsäkerhet; "män kommer att handla med mer värdepapper än kvinnor, och mäns resultat kommer att skadas mer av riskbenägen handel av värdepapper än kvinnors resultat" (Barber & Odean, 2001, s.262). Prince (1993) bekräftar i sin artikel att män har en stark övertro när det kommer till finansiella beslut. De är beredda att ta en hög risk med deras finansiella tillgångar för att i slutändan kunna få en högre avkastning och vinst.

Enligt Kannadhasan (2015) finns det två betydande anledningar till varför risktagandet skiljer sig mellan kvinnor och män. Den första anledningen är typiska personlighetsdrag, där män har personligheter med större riskbenägenhet vilket författaren refererar som *“thrill seeker”* eller *“sensation seeker”*. Han menar också att kvinnor är mer konservativa och försiktiga i sitt finansiella risktagande. Den andra anledningen till att det finns en skillnad i risktagande mellan de två könen är den kultur som finns inom finansvärlden. Det finns en förväntan att män är mer riskbenägna och att de därför ska ta högre risker än kvinnor.

2.6 Analysmodell

Syftet med rapporten är, som tidigare nämnt, att undersöka hur risktagandet vid investering och sparande skiljer sig mellan kvinnor och män. För att göra en tydlig koppling mellan den teoretiska referensramen och rapportens syfte och frågeställning har vi illustrerat en analysmodell att utgå ifrån.

Figur 4. Illustration av analysmodell

Den vänstra sidan med rubriken teoretisk referensram, sammanfattar de centrala delarna i kapitlet. Den teoretiska referensramen ligger sedan som grund för empirin vilka sedan kopplas samman och analyseras för att uppnå syftet och besvara frågeställningarna. I empirin har vi sammanlänkat olika delar av den teoretiska referensramen för att få möjligheten till en mer djupgående analys.

3. Metod

För att kunna uppfylla studiens syfte krävs en tydlig metod. I det tredje kapitlet redogörs val av metod, tillvägagångssätt för datainsamling och enkätundersökningen. Slutligen diskuteras studiens validitet, reliabilitet samt metod- och urvalskritik.

3.1 Val av metod

För att uppnå studiens syfte har en kvantitativ undersökning med kvalitativa inslag använts. En kvantitativ undersökning innebär statistiskt grundade analysmetoder vid mätning av datainsamling medan en kvalitativ undersökning grundar sig i tolkande analyser, så kallat "mjuk data" (Patel & Davidson, 2012). Varför studiens metodval är en kombination av kvantitativ och kvalitativ är möjligheten för att enklare analysera empirin och komma fram till tydliga slutsatser. Flick (2014) menar att en kvantitativ studie bygger på hypotestester medan i en kvalitativ studie sätts informationen i kontext med litteratur och tidigare forskning. I denna studie har den data som samlats in tolkats genom numeriska tabeller och figurer men att resultatet grundar sig i jämförelser med litteratur och tidigare forskning.

Denna studie har använt sig av ett deduktivt synsätt då den framtagna teoretiska referensramen sätter grund för empirin (Bryman & Bell, 2013). Utifrån den teoretiska referensramen kunde rapportens författare utforma en enkätundersökning för att få fram relevant data för studien.

3.2 Datainsamling

Rapportens datainsamling består av både primär- och sekundärdata. Denna studies primärdata består av egeninsamlade data genom enkätundersökningen vilket Arbnor & Bjerke (2009) beskriver som ny data. Studiens empiri är endast baserad primärdata medan bakgrundsbeskrivning och teori består av sekundärdata i form av vetenskapliga artiklar, litteratur och tidigare forskning. Arbnor & Bjerke (2009) betonar vikten i att vara noga med att se över vilken sekundärdata som används, syftet med informationen ska överensstämja med det studien undersöker. Författarna menar även att det är viktigt att granska källornas innehåll

och tillförlitlighet. Slutligen är det viktigt att datainsamlingen sker på ett planerat och meningsfullt sätt (Nyberg & Tidström, 2012).

3.2.1 Litteraturundersökning

För att kunna uppnå rapportens syfte och få en bra grund i analysen är det viktigt att hitta relevant tidigare forskning samt en bra teoretisk referensram. Artiklar, tidskrifter och böcker har hittats genom sökningar på Google Scholar samt Göteborgs Universitetsbiblioteks databas. De sökord som användes för att hitta vetenskapliga artiklar och tidskrifter var bland annat: “*Gender difference in risk taking*”, “*Risk attitude*”, “*Risk averse*”, “*Financial risk taking*”, “*Personal finance*”. Vi har även hittat relevanta och trovärdiga hemsidor genom Googles sökfunktion vilket Arbnor & Bjerke (2009) menar är betydande för rapportens tillförlitlighet. De hemsidor som används är från väletablerade företag inom den finansiella marknaden så som Avanza, Nordnet och Aktiespararna. För att hitta ytterligare referenser har vi tagit hjälp av tidigare uppsatser inom ämnet.

3.2.2 Enkätundersökning

För att minska misstolkningar och undvika för privata frågor i enkätundersökningen genomfördes en pilotundersökning. En pilotundersökning ska försöka spegla den målgrupp som enkäten är ämnad för och undersöka enkätens upplägg (Patel & Davidson, 2012). Vi valde att skicka ut vår pilotenkät till tio respondenter i olika åldrar. Responsen från pilot-responenterna var väldigt givande och värdefull då de gav förslag på åtgärder för att göra enkäten ännu tydligare upplagd och formulerad. En viktig faktor var att enkäten inte skulle ta för lång tid att besvara då det kan leda till att vissa väljer att avbryta undersökningen. Genom en pilotundersökning fick vi bekräftat att enkäten inte tog längre tid än önskat att besvara.

Enkäten framställdes i *Google Formulär* då det är ett enkelt verktyg att skapa enkäter i men även få en tydlig bild av utfallet. Enkäten var genom detta verktyg lätt att besvara både på datorn och telefonen vilket var viktigt för att så många som möjligt skulle kunna svara. Enkäten lades ut som en länk på respektives Facebook- och LinkedIn-sidor, där möjligheten att dela länken vidare fanns för vänner och kontakter för att få en så stor spridning som möjligt samt nå ut till olika typer av individer. Detta gav ett lyckat resultat då enkäten besvarades av 187 respondenter. I enkäten hade vi en tydlig inledning som började med en presentation av oss och sedan en kort

förklaring av rapportens syfte. Vi ville dock inte understryka i texten att det var en jämförelse mellan kvinnor och män, detta för att inte exkludera individer som varken identifierar sig som man eller kvinna. För att så många som möjligt skulle känna sig bekväma med att besvara enkäten stod det tydligt i inledningen att deltagandet var anonymt. Enligt Patel & Davidson (2012) är det av stor betydelse att det syns om deltagandet är anonymt eller inte. Även Flick (2014) förtydligar i sin bok *An Introduction to Qualitative Research* vikten i anonymitet vid undersökningar och att respondenten inte ska känna sig personligt utpekad vid analyseringen av data.

Enkäten bestod av 23 frågor (se bilaga 1), uppdelade i två delar där den första delen inleddes med frågor om respondentens bakgrund, såsom kön, ålder, utbildningsnivå och huvudsysselsättning. Respondenterna fick sedan besvara frågor gällande inkomst, sparande och investeringar. I den andra delen av enkäten var frågorna riktade mer åt respondentens syn på risk och agerande i olika finansiella situationer. Alla frågor var baserade på studiens frågeställningar för att sedan kunna uppfylla studiens syfte.

Enkäten var uppbyggd utav slutna, strukturerade frågor där respondenterna fick fasta svarsalternativ att förhålla sig till. Detta då vi ville att enkäten inte skulle vara tidskrävande att svara på samt att fasta svarsalternativ gör det lättare för respondenten att förstå frågan. Vi ansåg även att fasta svarsalternativ skulle förenkla tolkningsprocessen samt att möjligheten till en rättvis jämförelse av svaren skulle försvåras om respondenterna fick svara fritt. Bryman & Bell (2013) förtydligar dock att en nackdel med denna typ av svarsstruktur gör att respondenten känner sig tvingad till att svara något personen inte vill eller håller med om, vi lade därför till svarsalternativ "Övrigt" för att undvika detta. Som tidigare nämnt gjordes en pilotundersökning för att även undvika misstolkningar av ord och begrepp då misstolkningar kan sänka rapportens validitet, vilket Bryman & Bell (2013) menar är ännu en nackdel med strukturen.

3.2.3 Sammanställning av data

Vid sammanställningen av data från enkätundersökningen överfördes svaren från Google Formulär till Microsoft Excel för att lättare kunna jämföra respondenternas svar. Vi använde oss av filteringsverktyget där vi enkelt kunde skilja på kvinnor och mäns olika svar. Studiens

data sammanställdes sedan i cirkeldiagram och tabeller som presenteras i kapitlet "*Empiri & Analys*" samt i bilaga 2.

3.3 Validitet & Reliabilitet

Validitet

För att uppnå en hög validitet krävs det att rapporten uppnår syftet genom att, på ett korrekt sätt, mäta det som undersökningen avser att mäta (Bryman & Bell, 2013). Som tidigare nämnt är rapporten en kombination av kvantitativ och kvalitativa metoder. Vilket medför att analys och slutsats inte grundar sig i statistisk signifikans eller hypotestester. Detta resulterar således i att vi inte med statistisk säkerhet kan besvara frågorna, analys och slutsats är endast en indikation av hur ett utfall skulle bli vid en undersökning av en större population. Mätningen kommer även, i och med de kvalitativa inslag rapporten har, grunda sig i våra egna tolkningar av de svar vi fått in från enkätundersökningen. Detta medför att rapporten inte uppnår en så hög grad av validitet som vi hade önskat. För att uppnå en högre grad av validitet hade ett alternativ varit att skapa tydligare variabler eller mätinstrument att utgå ifrån och mäta i hypotestest eller liknande. Detta hade enligt Bryman & Bell (2013) skapat en högre intern validitet då vi lättare hade haft möjlighet att se samband mellan de olika variablerna och dess kausalitet.

Inspiration till frågorna i enkätundersökningen är hämtad från tidigare forskning, den teoretiska referensramen samt liknande kandidatuppsatser. Detta ger en högre trovärdighet samt innehållsvaliditet då det är bevisat att frågorna är tillförlitliga, lämpliga för att besvara rapportens syfte samt har en god koppling till den teoretiska referensramen (Patel & Davidson, 2012). För att öka den ekologiska validiteten var frågorna i enkäten ställda så att respondenterna lätt kunde sätta dem i kontext till verkligheten. Att även inkludera svarsalternativet "Övrigt" tyckte vi var värdefullt för att få så verklighetstroga svar som möjligt. Det framgick tydligt i inledningen av enkäten att alla svar var anonyma vilket vi tror ökar chansen till trovärdiga och ärliga svar. (Bryman & Bell, 2013)

För att skapa en hög extern validitet krävs en generaliserbarhet hos respondenterna för att kunna representera ett urval som speglar en större population (Bryman & Bell, 2013). I rapportens undersökning kan vi se att åldern 18–27 är överrepresenterad samt att den största andelen av respondenterna har en utbildningsnivå från högskola eller universitet. Vi ser även att andelen

män är nästan dubbel så stor som andelen kvinnor vilket sänker den externa validiteten i och med att detta inte speglar Sveriges population.

Med anledning till det som diskuterats gällande rapportens validitet visar rapportens slutsats, som tidigare nämnt, endast en indikation över hur slutsatsen skulle te sig vid en större svarspopulation. I vårt fall speglar analys och slutsats en tolkning av endast de respondenter som svarat på enkätundersökningen.

Reliabilitet

Reliabilitet handlar om hur pass tillförlitliga rapportens olika mätningar är samt om rapporten reagerar på randomiserade eller temporära händelser (Bryman & Bell, 2013). I och med att rapportens data baseras på en enkätundersökning så är det svårt att kontrollera reliabiliteten och tillförlitligheten. Vi valde därför att utforma enkäten med strukturerade frågor och fasta svarsalternativ för att lättare kunna sammanställa och jämföra svaren och därmed öka reliabiliteten. Genom fasta svarsalternativ kan respondenterna lättare uppfatta frågorna så som vi önskar samt att utfallet inte blir så brett i och med att respondenterna inte kan svara fritt. En pilotundersökning kan vara fördelaktigt för att öka reliabiliteten (Patel & Davidson, 2012).

3.4 Metod- och urvalskritik

Vi valde att skicka ut en enkätundersökning för att få en sån bred spridning som möjligt. Vi fick 187 svar, där 67 stycken var kvinnor och 120 var män vilket är en ojämn fördelning mellan målgrupperna. Genom en jämnare fördelning och därmed tydligare data att analysera skulle en mer rättvis slutsats kunna genomföras. För att uppnå en jämnare fördelning kan en lösning på detta vara att be ett specifikt antal män och kvinnor svara på enkäten. Detta skulle dock medföra eventuella bortfall i de som inte svarar på enkäten samt att det inte blir ett slumpmässigt urval hos respondenterna om vi skulle bestämma vilka som ska svara på enkäten.

En annan risk som finns vid enkätundersökningar är att vi inte kan fråga följdfrågor till respondenterna eller att de inte kan dubbelkolla att de uppfattat frågan rätt. Även om vi genomförde en pilotundersökning för att minska eventuella missförstånd är det svårt att helt

utesluta att det sker. Vi kan inte heller säkerställa att samma person inte svarar på enkäten mer än en gång.

För att få ett ännu mer trovärdigt resultat skulle ett alternativ vara att genomföra ytterligare intervjuer för att få en djupare förståelse på respondenternas svar. Det hade även varit intressant att undersöka mer statistiska data från myndigheter eller större företag som behandlar liknande frågor och undersökningar. Ett annat sätt för ett mer trovärdigt resultat med högre validitet kan vara, som tidigare nämnt, att skapa tydliga variabler att mäta och analysera.

4. Empiri & Analys

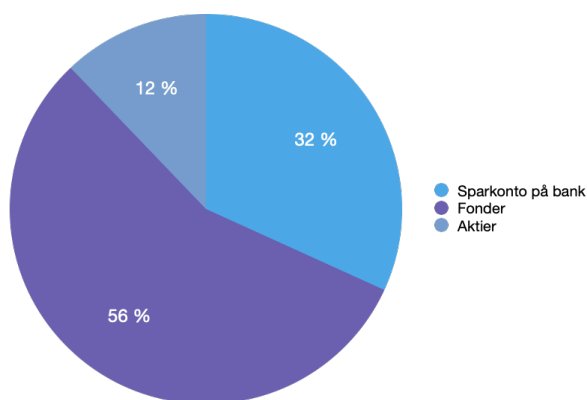
Innehållet i empirin är baserat på data från enkätundersökningen. Empirins centrala delar består av investerings- och sparformer, riskbenägenhet mellan könen och olika inkomstnivåer samt hur respondenterna minimerar och undviker oönskad risk. Efter varje central del analyseras empirin med hjälp av analysmodellen (figur 4).

4.1 Bakgrundsfakta om respondenterna

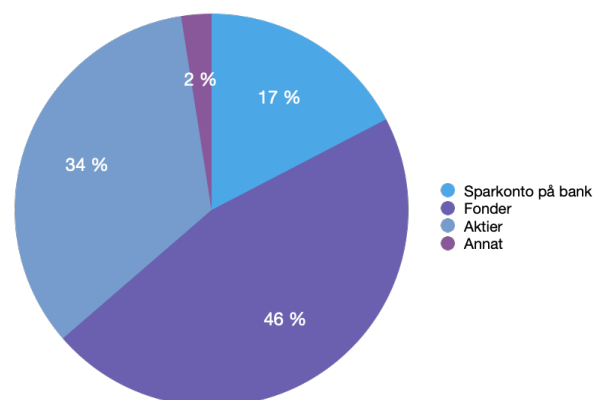
Enkätundersökningen fick totalt 187 respondenter varav 67 kvinnor och 120 män, vilket motsvarar 35,8% kvinnor och 64,2% män. Majoriteten av respondenterna, 59,4%, var i åldrarna 18–27 år. Vid frågan om utbildningsnivå svarade 87,7% “universitet/högskola” och gällande huvudsysselsättning hade 60,4% heltids-/deltidsarbete och 33,7% var studenter. De flesta respondenterna sparar/investerar en gång i månaden (70% av kvinnorna samt 57% av männen).

4.2 Investerings- och sparformer

I frågan gällande vilken investerings- eller sparform respondenterna sparar mestadels av sina finansiella tillgångar fick de tre olika alternativ samt möjligheten att svara “annat”. Det var endast män som angav andra investerings- och sparformer än de som var angivna, därför syns inte det alternativet i figur 5 som visar hur kvinnor väljer att spara.

Figur 5. Cirkeldiagram över hur kvinnor väljer att spara

Figur 6. Cirkeldiagram över hur män väljer att spara

Respondenterna fick svara på vilken/vilka typer av fonder de sparar i. Hos både män och kvinnor sparar den största andelen i aktiefonder, indexfonder och blandfonder. Den procentuella andelen hos dem som svarade att de inte var så insatta var 8% män och 16% kvinnor.

För att få fram hur pålästa samt hur mycket tid kvinnor och män lägger ner inför olika typer av sparande och investeringsbeslut skapades tabellen nedan. Där den största andelen av båda könen läser endast på inför finansiella beslut.

	Män	Kvinnor
Jag läser endast på inför finansiella beslut	52 %	58 %
Jag spenderar flera timmar	35 %	4 %
Jag är inte så intresserad	11 %	33 %
Annat	2 %	5 %

Tabell 1. Hur insatta/intresserade män och kvinnor är inför olika sparande- och investeringsbeslut

4.2.1 Analys av investerings- och sparformer

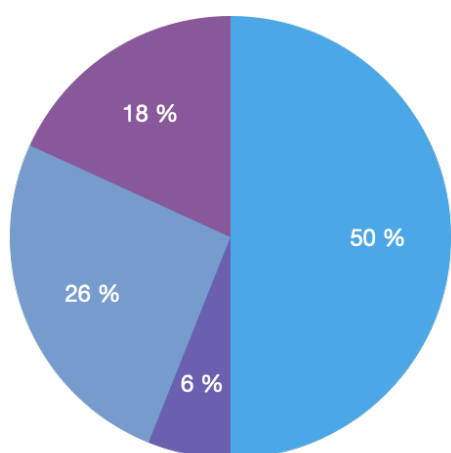
I den teoretiska referensramen diskuterades de olika investerings- och sparformernas risknivåer. Där konstaterades det att aktier oftast har en högre risk, sparkonto på bank en lägre risk och att risknivån på fonder varierar beroende på fondtyp. (Avanza, 2020e; Aktiespararna, 2019; Avanza, 2020a) Exempelvis har en aktiefond en högre risk än räntefonder och blandfonder en lägre risk än både aktiefonder och räntefonder (Avanza 2020a; Avanza 2020b; Avanza 2020d). Indexfonder har oftast en fluktuerande risk (Konsumenternas, u.å.). I figur 5 och 6 kan vi se att majoriteten av både män och kvinnor föredrar att spara den största andelen i fonder, mer specifikt aktiefonder, indexfonder och blandfonder. Vår analys är att detta beror på att respondenterna helst väljer en investerings- och sparform med en medelrisk, vilket kan kopplas till vad Harris & Wu's (2014) menar med ett *risk neutral* beteende. Även de typer av fonder som de flesta respondenterna sparar i kan styrka detta. Vi tror att detta kan vara anledningen till att den största andelen väljer att spara i fonder då fonden, även om det är en aktiefond, är ett mindre riskfyllt alternativ än enskilda aktier. Vid sparande i fonder finns det en möjlighet till avkastning vilket sparkonto på bank inte ger.

Gällande aktier ser vi att det är en större andel män än kvinnor som väljer denna investerings- och sparform. Som nämnt ovan innebär aktier oftast en högre risknivå vilket kan kopplas till tidigare forskning som visar att män är mer riskbenägna samt att det finns en förväntan att män tar mer riskfyllda beslut (Kannadhasan, 2015). Detta kan betyda att män är *risk seeking*. Det är även en betydligt större andel kvinnor som väljer att spara i ett sparkonto hos banken vilket kan kopplas till att kvinnor är mer *risk averse*. Detta i och med sparkontots låga risknivå samt att kvinnor är mer försiktiga vid finansiella beslut, vilket Kannadhasan (2015) även bekräftar.

En faktor som kan påverka investeringsbeslut och hur mycket risk individen är villig att ta är hur mycket intresse och kunskap individen har. I tabell 1 ser vi skillnaden mellan kvinnor och män och hur mycket tid de lägger ner inför finansiella beslut. Majoriteten av både män och kvinnor läser endast på inför finansiella beslut och i tabell 6 och 7 i bilaga 2 ser vi att de flesta som har detta intressenivå investerar i fonder. Vi ser en betydligt större andel män än kvinnor som spenderar flera timmar inför ett beslut. I tabell 6 och 7 visas att män i detta scenario väljer att investera i aktier medan kvinnor väljer fonder. Av de respondenter som inte är så intresserade av sparande- och investeringsbeslut är andelen kvinnor (33%) och andelen män (11%). Detta bekräftar JP Morgans (2019) undersökning där det framgick att män har ett större intresse för finansmarknaden och finansiella beslut. Detta tror vi leder till ett ökat självförtroende vilket sedan speglar sig i hur riskbenägen personen är.

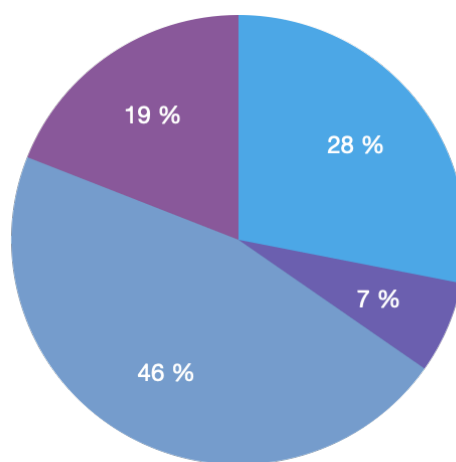
4.3 Riskbenägenhet mellan könen samt inkomstnivåer

För att få fram skillnaden i riskbenägenhet ställdes frågan "*Vilken känsla ger ordet risk dig ur ett finansiellt perspektiv?*". I figur 7 och 8 visas en tydlig skillnad mellan kvinnor och män där majoriteten av männen har svarat att de gärna tar riskfyllda beslut medan de flesta kvinnor helst undviker risk vid finansiella beslut. Respondenterna fick även möjligheten att fylla i ett eget svar vilket syns under benämningen "Annat". De flesta av de svaren var att respondenterna kopplar risk med avkastning, att högre risk oftast ger högre avkastning. Mellan män och kvinnor var det en relativt jämn fördelning i dessa svar.

- Jag undviker helst risk vid finansiella beslut
- Risk är inget jag bryr mig om
- Jag tycker risk är spännande och tar gärna riskfyllda beslut
- Annat

Figur 7. Kvinnors känsla gentemot risk

- Jag undviker helst risk vid finansiella beslut
- Risk är inget jag bryr mig om
- Jag tycker risk är spännande och tar gärna riskfyllda beslut
- Annat

Figur 8. Mäns känsla gentemot risk

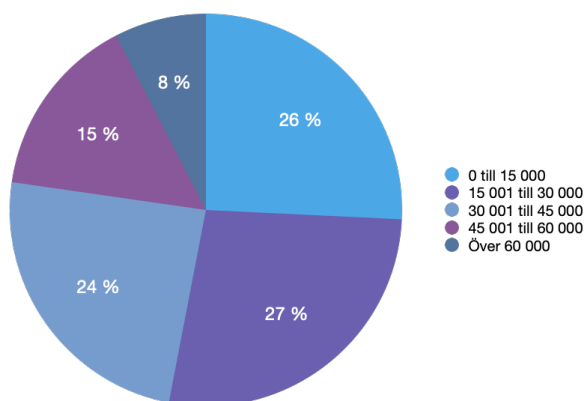
Respondenterna fick tre frågor gällande hur riskbenägen individen är vid tre olika scenarion och tidshorisonter. I det första scenariot skulle respondenten reflektera hur personen ser på risk vid en kortsiktig investering/sparande (ca 1-2år). Majoriteten av både män och kvinnor (37% respektive 45%) föredrar i detta fall en investering med lägre risk. Det var även en relativ stor andel (22% kvinnor och 30% män) som investerar som de gör i vanliga fall, oberoende risk, i detta scenario. Andelen män (27%) som inte vill ta någon risk alls var högre än kvinnorna (18%). Den lägsta andelen av både män och kvinnor (6% respektive 15%) vill ta en hög risk vid en tidshorisont på 1–2 år. I detta scenario väljer de flesta av båda könen att spara i ett sparkonto på bank (33% av kvinnorna, 35% av männen) eller i fonder (25% av kvinnorna, 21% av männen).

Det andra scenariot berörde riskpreferens vid sparande inför exempelvis ett bostadsköp med en tidshorisont på 5–10 år. Även i detta scenario föredrar kvinnor (60%) en investering med lägre risk medan männen (42%) är villiga att ta en högre risk. Andelen kvinnor som är villiga att ta en högre risk uppgår till 26% och 11% investerar som vanligt, oberoende risk. Andelen män som föredrar en investering med lägre risk är 37% och 19% investerar som vanligt. Väldigt få respondenter av båda könen ville inte ta någon risk alls, 3% av kvinnorna och 2% av männen. Med en tidshorisont på 5–10 år väljer 45% av kvinnorna att spara i fonder medan 22% väljer att spara i både fonder och aktier. Den största andelen män, 29%, väljer också att spara i fonder

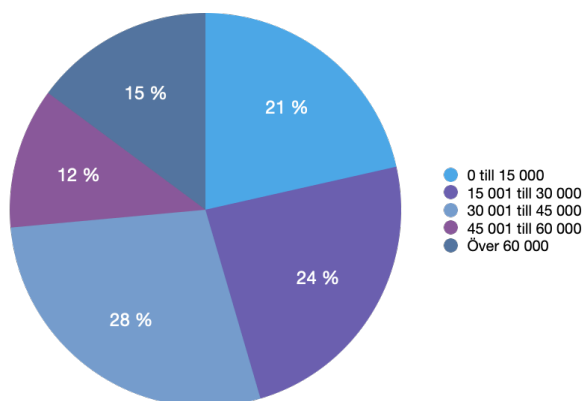
och 25% väljer att fördela sitt sparande mellan fonder och aktier. Det är dock betydligt fler män än kvinnor som väljer att spara i aktier i detta scenario.

I det sista scenariot, gällande pensions sparande, svarade majoriteten av männen (58%) att de gärna tar en större risk då de tror att marknaden hinner återhämta sig. Majoriteten av kvinnorna (53%) svarade att de vill investera med en lägre risk, dock svarade 42% att de är villiga att ta en högre risk. Ingen av de kvinnliga respondenterna vill undvika risk helt och 5% investerar som vanligt, oberoende risk. Gällande männen var det 3% som inte vill ta någon risk alls och 14% som investerar som de gör i vanliga fall. Som i de två tidigare scenarierna sparar de flesta av både män och kvinnor i fonder alternativt en fördelning mellan fonder och aktier. Även här visas en skillnad i att det är fler män än kvinnor som väljer att placera sparandet i aktier.

I figur 9 och 10 visas fördelningen mellan de olika inkomstnivåerna mellan kvinnor och män. Utfallet av undersökningen visar att det inte finns en stor differens i de olika nivåerna mellan individens kön och dess inkomst.

Figur 9. Kvinnors inkomst per månad före skatt (kr)

Figur 10. Mäns inkomst per månad före skatt (kr)

I följande tabeller visas kopplingen mellan de olika inkomstnivåerna och riskbenägenhet. Tabellen är uppdelad i hur respondenterna ställer sig inför riskfyllda beslut för att sedan undersöka vilken inkomstnivå respondenterna tillhör. Exempelvis tillhör 24% av de som svarade att de helst undviker risk inkomstnivån 15 001-30 000. Under rubriken "Annat" menar majoriteten av respondenterna att risk är kopplat till avkastning, kunskap, mål samt tidshorisont och att de tar beslut utefter dessa faktorer.

	Jag undviker helst risk	Risk bryr jag mig inte om	Jag tycker risk är spännande	Annat
0 - 15 000	30 %	0 %	11 %	42 %
15 001 - 30 000	24 %	75 %	28 %	17 %
30 001 - 45 000	30 %	25 %	17 %	25 %
45 001 - 60 000	10 %	0 %	33 %	8 %
Över 60 000	6 %	0 %	11 %	8 %

Tabell 2. Korrelationen mellan inkomstnivå och riskbenägenhet hos kvinnor

	Jag undviker helst risk	Risk bryr jag mig inte om	Jag tycker risk är spännande	Annat
0 - 15 000	29 %	37 %	14 %	17 %
15 001 - 30 000	18 %	24 %	26 %	35 %
30 001 - 45 000	18 %	13 %	40 %	17 %
45 001 - 60 000	20 %	13 %	7 %	9 %
Över 60 000	15 %	13 %	13 %	22 %

Tabell 3. Korrelationen mellan inkomstnivå och riskbenägenhet hos män

4.3.1 Analys av riskbenägenhet och inkomst

I figur 7 och 8 ser vi att det är en stor skillnad mellan hur riskbenägna män och kvinnor är, där 50% av kvinnorna helst undviker risk medan endast 28% av männen gör det. Gällande hur respondenterna var villiga att ta riskfyllda beslut var 46% män och 26% kvinnor. Utfallet kan därför kopplas till Harris & Wu's (2014) beskrivning av de tre typer av riskbenägenhet (*risk averse*, *risk neutral* samt *risk seeking*) där vi kan antyda att kvinnor är mer risk averse och män är mer risk seeking. Detta styrker tidigare forskning gjord av Barber & Odean (2001) som kommit fram till liknande resultat; att män är mer riskbenägna än kvinnor.

Vid de tre olika sparhorisonterna på 1–2 år, 5–10 år och pension (>10 år) kan vi se en likhet mellan kvinnor och mäns riskpreferens vid en tidshorisont på 1–2 år samt 5–10 år. Där föredrar båda könen en lägre risk och ett sparande i fonder. Gällande pensionssparande med en tidshorisont längre än 10 år väljer männen gärna en högre risk då de tror att marknaden hinner återhämta sig. Majoriteten av kvinnorna vill ta en lägre risk vid denna tidshorisont men även en stor andel är villiga att ta en högre risk. Vid ett sparande med en kortare tidshorisont finns det en risk att marknaden inte hinner återhämta sig vid stora förändringar. Investeraren kan då förlora en större del av investeringen om hen tagit en större risk. Detta leder till att investeraren är mer försiktig vid sitt investeringsbeslut och lutar åt ett mer risk averse personlighetsdrag. Skillnaden mellan kvinnor och mäns riskbenägenhet gällande pensionssparandet är ytterligare en bekräftelse på att män hellre tar en risk än kvinnor. En anledning till detta kan även vara att män har ett större finansiellt intresse, vilket Kannadhasan (2015) understryker i sin artikel.

Tidigare forskning visar att det finns en koppling mellan risktagande och individens inkomst (Kannadhasan, 2015). Utfallet av rapportens enkätundersökning (se tabell 2 och 3) visar att de kvinnor som har en månadsinkomst innan skatt mellan 0–15 000 kr och 30 001–45 000 kr helst undviker risk. Den största andelen som undviker risk hos männen har en inkomst mellan 0–15 000 kr. Detta tror vi kan kopplas till att individerna inte har lika mycket utrymme för risk i sin ekonomi. Vi kan även se att en stor andel av de som helst undviker risk av kvinnorna har en månadsinkomst på 30 001–45 000 kr vilket kan tyda på att de är mer risk averse än männen även i de högre inkomstnivåerna.

De flesta respondenter som inte bryr sig om risk vid finansiella beslut var, både hos män och kvinnor, i de lägre inkomstnivåerna. Anledningen till detta kan vara att individerna inte stöter på så mycket risk i sitt sparande alternativt att de inte har ekonomiska förutsättningar till att ta finansiella risker. På grund av detta vill vi inte kategorisera dessa respondenter som riskneutrala individer.

Den största andelen män som tycker att risk är spännande har en inkomst mellan 30 001–45 000 kr och den största andelen kvinnor som tycker risk är spännande har en inkomst mellan 45 001–60 000 kr. I dessa inkomstnivåer finns det oftast ett större utrymme för att ta finansiella risker och vi kan dra kopplingen till att dessa respondenter är mer risk seeking.

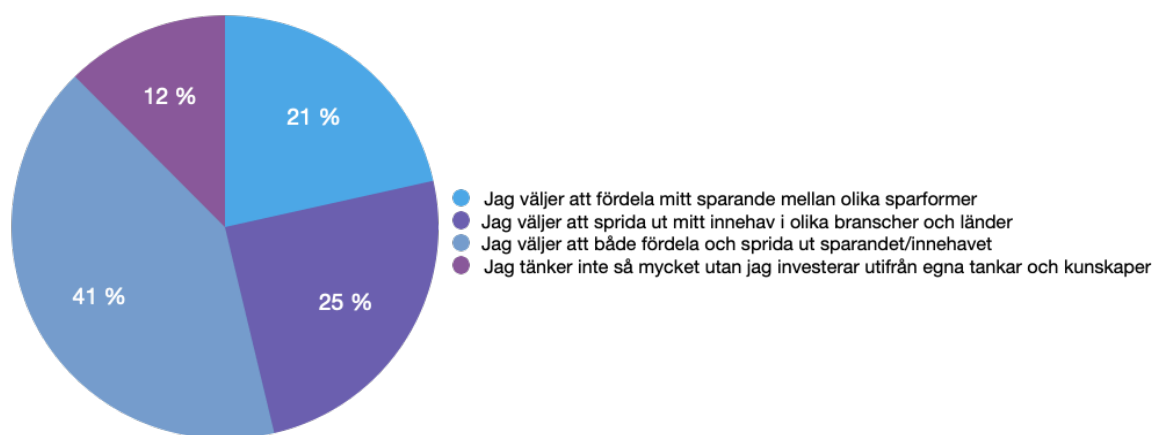
Det var även en stor andel av båda könen som svarade “annat”. Som tidigare nämnt antydde respondenterna att känslan gentemot risk handlar om avkastning, kunskap, mål och tidshorisont. Exempelvis kan en person som har mycket kunskap gällande det finansiella beslutet känna sig mer säker vid en investering med högre risknivå medan en person med mindre kunskap inför beslutet, känner en större osäkerhet och därmed föredrar en lägre risknivå.

4.4 Minimera och undvika önskad risk

Svaren från enkätundersökningen visade att det finns en skillnad mellan kvinnor och män i hur de väljer att minimera onödiga finansiella risker. Som figurerna nedan visar, väljer 52% av kvinnorna att fördela sitt sparande mellan olika sparformer medan 21% av männen väljer detta alternativ för att minimera onödig risk. Majoriteten av männen (41%) svarade att de både väljer att fördela och sprida ut sitt sparande/innehav.

Figur 11. Hur kvinnor agerar för att undvika önskad risk

Figur 12. Hur män agerar för att undvika önskad risk

I undersökningen fick respondenterna svara på hur mycket kunskap de besitter gällande marknadsrisk, inflationsrisk, likviditetsrisk och produktrisk. I tabell 4 och 5 visas svaren för kvinnor respektive män.

	Marknadsrisk	Inflationsrisk	Likviditetsrisk	Produktrisk
Jag har mycket god kunskap vad det innebär	28 %	30 %	24 %	28 %
Jag känner till vad det innebär	43 %	45 %	42 %	35 %
Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär	18 %	22 %	24 %	22 %
Nej, jag vet inte vad det innebär	11 %	3 %	10 %	15 %

Tabell 4. Riskvarianter och kunskap hos kvinnor

	Marknadsrisk	Inflationsrisk	Likviditetsrisk	Produktrisk
Jag har mycket god kunskap vad det innebär	56 %	55 %	51 %	53 %
Jag känner till vad det innebär	39 %	37 %	33 %	36 %
Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär	3 %	6 %	11 %	6 %
Nej, jag vet inte vad det innebär	2 %	2 %	5 %	5 %

Tabell 5. Riskvarianter och kunskap hos män

Kopplat till minimering av risk undersökte enkätundersökningen vad det fanns för beteendemönster vid tre olika händelser; hur de agerar när en aktie sjunker, hur de agerade i början av Covid-19 samt hur de tänker inför en oförutsägbar framtid. Utfallet för hur män och kvinnor reagerar när en aktie sjunker i värde var att majoriteten av båda könen, 79% av kvinnorna och 50% av männen, väljer att avvakta och tror att aktien går upp i värde igen. Det var även en stor andel män (42%) som väljer att utöka innehavet i aktien medan endast 13% av kvinnorna valde detta alternativ.

Respondenterna fick även frågan om hur de reagerade och påverkades av det kraftiga börsraset i början av Covid-19 samt hur de tänker gällande den oförutsägbara framtiden på grund av pandemin. När börserna föll drastiskt i början av pandemin valde både de flesta kvinnorna (61%) och männen (40%) att ha kvar sitt innehav. Även en stor andel av de båda könen (29 % kvinnor respektive 37% män) tog chansen att utöka sin portfölj. Det var endast ett fåtal av båda könen som sålde allt/det mesta eller en del av portföljen. Hur respondenterna ser på sina finansiella investeringar vid en oförutsägbar framtid visas också en likhet mellan män och kvinnors agerande. Den största andelen av kvinnor respektive män investerar som vanligt men det är även en del som är mer försiktiga vid finansiella investeringsbeslut. Undersökningen visar också att ett fåtal av respondenterna har blivit mer osäkra och väljer att investera mer sällan under pandemin.

4.4.1 Analys av kunskap och minimering av oönskad risk

Enligt tidigare forskning av både Barber & Odean (2001) och J.P Morgan (2019) anser de flesta män att de har en större kompetens samt en övertro gällande hur de hanterar olika finansiella beslut. Med kunskap och kompetens inom ämnet kan investeraren ta genomtänkta beslut men även vidta åtgärder för att minimera oönskade risker. I figur 11 och 12 visar vår undersökning att 52% kvinnor väljer att fördela sitt sparande mellan olika sparformer. Den största andelen män (41%) väljer att både fördela sitt sparande mellan olika sparformer och att sprida ut sitt sparande i olika branscher och länder. Vi kan även se att det är en större andel män än kvinnor (25% respektive 6%) som har svarat att de bara sprider ut sitt sparande i olika branscher och länder för att riskminimera. Vi tror att detta kan ha en koppling till männens övertro av deras kompetens samt att de har ett större intresse i att undersöka olika alternativ.

Som nämnt tidigare har kunskap och kompetens en stark koppling i att riskminimera för att undvika oönskade risker. I tabell 4 och 5 kan vi se att de flesta män anser sig ha mycket god kunskap gällande vad de olika riskvarianterna (marknadsrisk, inflationsrisk, likviditetsrisk och produktrisk) innebär. Den största andelen av kvinnorna menar att de endast känner till vad det innebär. Det var även en större andel kvinnor än män som har hört talas om riskvarianterna men inte vet vad det innebär. J.P Morgan (2019) beskrev att det finns ett större intresse hos män än kvinnor gällande finansmarknaden. Vi tror att anledningen till att det finns ett visst kunskapsgap gällande de olika riskvarianterna är just att män har ett större intresse.

En annan intressant aspekt är hur kvinnor och män väljer att minimera risken av förlust när värdet på aktien plötsligt sjunker. Majoriteten av både män och kvinnor väljer att ha kvar sitt innehav och avvaktar i tron om att aktien går upp igen. Vi ser dock en stor skillnad mellan de två könen där en betydligt större andel män än kvinnor passar på att köpa mer och utöka sitt innehav i aktien. Vid mer drastiska händelser på marknaden, mer specifikt hur Covid-19 påverkade börsen våren 2020, blev utfallet liknande som en “vanlig” aktienedgång. Den största skillnaden var att fler kvinnor valde att utöka innehavet än i vanliga fall. Detta kan kopplas till Barber & Odean (2001) som påstår att män är mer självsäkra och övertygande vilket vi tror är anledningen till att de “vågar” utöka innehavet även när aktien/marknaden har en negativ trend. Kannadhasan (2015) menar att män är mer *thrill seeker* än kvinnor vilken kan kopplas till Harris & Wu’s (2014) idé om personer som är mer *risk seeking*. I fallet gällande börsrasen förknippad med Covid-19 ser vi dock att fler individer vågar utsätta sig för risk och är i detta fallet också mer *risk seeking*. Detta motsäger vår tidigare analys gällande vilken känsla respondenten har gentemot risk där vi konstaterade att kvinnorna var mer *risk averse* och männen mer *risk seeking*.

När det kommer till den osäkra framtiden i och med Covid-19 visar undersökningen att både män och kvinnor investerar som vanligt vilket kan kopplas till ett mer *risk neutral* beteende hos båda könen. I figur 14 i bilaga 2 kan vi se att de flesta kvinnor som svarade att de investerar som vanligt sparar i fonder och därefter sparar de flesta kvinnorna på ett sparkonto. Vilket kan ses som ett *risk neutral* och *risk averse* beteende. Gällande männen (se figur 15 i bilaga 2), svarade den största andelen av de som investerar som vanligt att de också investerar i fonder. Skillnaden är att det sedan är en stor andel som investerar i aktier, detta kan kopplas till en *risk neutral* och *risk seeking* riskbenägenhet.

5. Slutsats

Detta kapitel kommer att besvara huvudfrågeställningen samt de tre underfrågor för att uppfylla studiens syfte i att se om det finns några skillnader mellan kvinnor och mäns finansiella risktagande.

Genom enkätundersökningen som genomfördes kunde vi konstatera att det finns både likheter och skillnader mellan kvinnor och män i dess finansiella risktagande. Till exempel genom att fråga respondenterna hur deras känsla är gentemot risk samt hur de ser på risk i olika typer av scenarion. De slutsatser som kan konstateras, som även besvarar första delfrågan, är att både kvinnor och män är *risk neutral*. Skillnaden är, vilket illustreras i figur 13 nedan, att männen har tendenser till ett mer *risk seeking* beteende medan kvinnor tenderar i att ha ett *risk averse* tänk vid finansiella beslut.

Figur 13. Illustration över studiens resultat av kvinnor och mäns riskbenägenhet

Gällande frågan om hur stor betydelse individens inkomst har när det kommer till risktagande vid investering och sparande kan vi se att individer i de högre inkomstnivåerna ser mer positivt på risk. Individer i de lägre inkomstnivåer har en mer avvaktande syn på risk. Detta bekräftar även tidigare forskning inom ämnet.

Vid undersökningen huruvida det finns en skillnad mellan kvinnor och män gällande kunskap om olika finansiella riskvarianter kunde vi se att män påstod sig ha goda kunskaper vid alla riskvarianterna. Kvinnorna ansåg sig känna till vad de olika riskvarianterna innebar. Detta kan vi koppla till de stora skillnaderna i hur stort intresse de olika könen har för finansmarknaden och finansiella beslut. Män har ett mycket större intresse än vad kvinnorna har vilket går hand i hand med hur mycket kunskap de besitter gällande de olika riskvarianterna. En likhet är att

både kvinnor och män, när det kommer till hur de väljer att diversifiera och fördela sina investeringar och sparanden, väljer att diversifiera sitt sparande i olika sparformer. Skillnaden är att fler män än kvinnor väljer att sprida ut sitt sparande i olika branscher och länder. Detta kan även kopplas till kunskap och intresse där vi konstaterade att män har mer kunskap och intresse inom ämnet. Exempelvis behövs goda kunskaper för att undvika onödiga risker vid en investering i andra länder.

Sammanfattningsvis ser vi en skillnad överlag mellan kvinnor och mäns finansiella risktagande. Som tidigare nämnt kan båda könen anses vara *risk neutral*. Dock ser vi en indikation på att män tenderar till ett mer *risk seeking* beteende samt att de har ett större intresse och medvetenhet i olika typer av risktaganden. Kvinnor däremot tenderar till att vara mer *risk averse* men vi ser en utvecklingsriktning att det finns möjlighet till ett annat utfall i framtiden.

Studiens slutsats är, som tidigare nämnt, en indikation på hur verkligheten i Sverige ser ut. Studien bekräftar även tidigare forskning till stor del, men kan även konstatera att en betydande orsak till skillnaderna mellan kvinnor och män främst uppstår på grund av det befintliga kunskapsgapet samt individens intresse.

6. Fortsatt forskning

I det sista kapitlet diskuteras förslag till vidare forskning inom ämnet. Detta kan inspirera andra att fördjupa sig ytterligare i ämnet.

För fortsatt forskning inom rapportens ämne hade det varit intressant att se de psykologiska aspekterna genom djupgående intervjuer. Ett annat förslag för att fördjupa forskningen är att ta med statistik och information från myndigheter och banker vilket leder till ytterligare data att analysera.

Vidare forskning kan även innebära ett smalare fokus på mer specifika målgrupper. Det kan exempelvis vara en viss åldersgrupp och huvudsysselsättning. Respondenterna i denna rapport bestod främst av individer med en utbildningsnivå från högskola eller universitet. Det hade därför varit intressant att undersöka om utfallet hade blivit annorlunda vid en målgrupp där majoriteten av respondenterna var lågutbildade.

Referenslista

Artiklar och böcker

Arbnor, I., & Bjerke, B. (2009). *Methodology for Creating Business Knowledge* (3rd ed.). London: SAGE Publications.

Athearn, J. (1971). WHAT IS RISK? *Journal of Risk and Insurance* (pre-1986), 38(4), 639-645.

Barber, B., & Odean, T. (2001). Boys will be boys: Gender, overconfidence, and common stock investment. *Quarterly Journal of Economics*, Cxvi(1), 261-292.

Bryman, A., & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (2., [rev.] uppl. ed.)..

Charupat, N., Huang, H., & Milevsky, M. (2012). Investment and Diversification. *In Strategic Financial Planning over the Lifecycle: A Conceptual Approach to Personal Risk Management* (pp. 183-203).

Degennaro, R., & Edirisinghe, C. (2015). Market Risk. *In Investment Risk Management* (p. Investment Risk Management, Chapter 5). Oxford University Press.

Flick, U. (2014). *An introduction to qualitative research* (5.th ed.).

Harris, C., & Wu, C. (2014). Using tri-reference point theory to evaluate risk attitude and the effects of financial incentives in a gamified crowdsourcing task. *Journal of Business Economics*, 84(3), 281-302.

Illeditsch, P. (2018). Residual Inflation Risk. *Management Science*, 64(11), 5289-5314.

Kannadhasan, M. (2015). Retail investors' financial risk tolerance and their risk-taking behaviour: The role of demographics as differentiating and classifying factors. *IIMB Management Review*, 27(3), 148.

Nyberg, R., & Tidström, A. (2012). *Skriv vetenskapliga uppsatser, examensarbeten och avhandlingar* (2., [rev.] uppl. redaktörer: Rainer Nyberg, Annika Tidström ed.).

Patel, Runa & Davidson, Bo. (2012). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*.

Prince, M. (1993) *Women, men, and money styles*. *Journal of Economic Psychology*. 14: 175-182.

Elektroniska källor

Aktiespararna. (2019). *Tre sätt att spara pengar på*.

<https://www.aktiespararna.se/nyheter/tre-satt-att-spara-pengar-pa>. [Hämtad 2020-11-14].

Avanza. (2020). *Vilken risk passar mig och mitt sparande?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/sparstrategi/vilken-risk-passar-mig-och-mitt-sparande.html>. [Hämtad: 2020-11-12].

Avanza. (2020a). *Vad är fonder?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/fonder/vad-ar-fonder.html>.

[Hämtad 2020-11-09].

Avanza. (2020b). *Vad är räntefonder?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/fonder/vad-ar-rantefonder.html>.

[Hämtad 2020-11-09].

Avanza. (2020c). *Vad är blandfonder?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/fonder/vad-ar-blandfonder.html>.

[Hämtad 2020-11-09].

Avanza. (2020d). *Vad är en aktiefond?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/fonder/vad-ar-en-aktiefond.html>.

[Hämtad 2020-11-09].

Avanza. (2020e). *Vad är aktier?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/aktier/vad-ar-aktier.html>

[Hämtad 2020-11-09].

Avanza. (2020f). *Vilka är riskerna med börshandlade produkter?*

<https://www.avanza.se/lar-dig-mer/avanza-akademin/borshandlade-produkter/vilka-ar-riskerna-med-borshandlade-produkter.html>. [Hämtad: 2020-11-25].

Euroclear. (2020). *Starkt börsår för aktieägare i Sverige.*

<https://www.euroclear.com/sweden/sv/nyheter-och-insikter/pressmeddelanden/aktieagandet-2019.html>. [Hämtad: 2020-11-12].

Gustafsson, A. (2019) 4 tips för att minska risken i portföljen. *Nordnet*.

<https://www.nordnet.se/blogg/riskspridning/> [Hämtad: 2020-11-27].

Investment Industry Regulatory Organization of Canada, IIROC. (2015). Risk and its impact on investments. *Investor Bulletin*.

https://www.iroc.ca/investors/Documents/RiskImpactInvestments_en.pdf [Hämtad: 2020-11-12].

Investopedia. (2020). *Asset*

Allocation. <https://www.investopedia.com/terms/a/assetallocation.asp> [Hämtad: 2020-11-27].

Investopedia. (2019). *Inflationary Risk*.

<https://www.investopedia.com/terms/i/inflationrisk.asp>. [Hämtad: 2020-11-25].

J.P. Morgan Asset Management. (2019). *Kvinnor och Investeringar*.

<https://am.jpmorgan.com/content/dam/jpm-am->

[aem/emea/se/en/literature/brochure/JPMAM%20women%20investing%20Report%20Sverige rapport%20-%20se.pdf](https://www.jpmorgan.com/emea/se/en/literature/brochure/JPMAM%20women%20investing%20Report%20Sverige%20rapport%20-%20se.pdf)

[Hämtad: 2020-11-12].

J.P. Morgan Asset Management. (2020). *Varför det är viktigt med riskspridning vid en investering*. <https://am.jpmorgan.com/se/en/asset-management/per/investment-themes/women-and-investing/diversification/> [Hämtad: 2020-11-27].

June, by Danske Bank. (2020). *Hur viktigt är tidshorisonten för ditt sparande?* <https://www.junespara.se/articles/What-does-your-time-horizon-mean-for-your-investment/> [Hämtad: 2020-12-12].

Konsumenternas. (u.å.). *Olika fondtyper*. <https://www.konsumenternas.se/sparande--pension/sparande/fonder/olika-fondtyper/>. [Hämtad: 2021-01-07].

Nationalencyklopedin. (2020). *risk*. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/risk> [Hämtad 2020-11-11].

Statistiska Centralbyrån. (2020). *Medellöner i Sverige*. <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/medelloner-i-sverige/>. [Hämtad: 2020-11-12].

Sveriges Riksbank. (2020). *Inflationen just nu*. <https://www.riksbank.se/sv/penningpolitik/inflationsmalet/inflationen-just-nu/> [Hämtad: 2020-11-15].

Swedbank. (2020). *Sparformer*. <https://www.swedbank.se/privat/spara-och-placera/sparformer.html> [Hämtad: 2021-01-06].

Ung Privatekonomi. (2015). *Den största risken på sikt*. <https://ungprivatekonomi.se/den-storsta-risken-pa-sikt/> [Hämtad: 2020-12-12].

Appendix

Bilaga 1. Enkät

Riskbeteenden vid finansiella investeringsbeslut

Vi är två studenter från Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet som skriver vår Kandidatuppsats inom Industrial and Financial Management. Vår uppsats kommer att handla om olika riskbeteenden vid finansiella investeringsbeslut.

Enkäten är en stor del i vår undersökning, därför uppskattar vi att ni svarar så ärligt som möjligt. Alla svar är anonyma!

Tack så mycket för ditt deltagande!

Vänliga hälsningar,

Emma och Linnéa

1. Kön:

- A) Man
- B) Kvinna
- C) Övrigt

2. Ålder:

- A) 18–27 år
- B) 28–37 år
- C) 38–47 år
- D) 48–65 år
- E) 65 år eller mer

3. Utbildningsnivå:

- A) Grundskola
- B) Gymnasium
- C) Yrkeshögskola
- D) Universitet/Högskola

4. Huvudsysselsättning:
- A) Arbetsökande
  - B) Student
  - C) Heltid-/deltidsarbete
  - D) Övrigt
5. Inkomst per månad före skatt (kr):
- A) 0 till 15 000
  - B) 15 001 till 30 000
  - C) 30 001 till 45 000
  - D) 45 001 till 60 000
  - E) Över 60 000
6. Sparar/investerar du pengar, i så fall hur ofta?
- A) Ja, en gång varannan månad
  - B) Ja, en gång i månaden
  - C) Ja, flera gånger i månaden.
  - D) Ja, men bara när jag har pengar över
  - E) Nej.
  - F) Övrigt
7. Var sparar du största andelen av dina pengar?
- A) Sparkonto
  - B) Fonder
  - C) Aktier
  - D) Övrigt
- a. Om du sparar på ett räntefritt sparkonto, tänker du då på att pengarna kan minska i värde över tid (inflation)?
- A) Ja
  - B) Lite grann
  - C) Nej, jag är inte så insatt
- b. Om du placerar i fonder, vad för typ av fond? (Flera val)
- A) Aktiefond
  - B) Korta räntefonder
  - C) Långa räntefonder
  - D) Realräntefonder
  - E) Blandfonder
  - F) Indexfond
  - G) Hedgefond
  - H) Fond-i-Fond

I) Inte så insatt

8. Hur insatt/intresserad är du gällande finansiella investeringar?
- A) Jag spenderar flera timmar i veckan på att få information gällande investeringsbeslut.
  - B) Jag läser endast på inför finansiella beslut
  - C) Jag är inte så intresserad
  - D) Övrigt
9. Hur samlar du in information och fakta inför dina investeringsbeslut?
- A) Jag pratar med min bank
  - B) Jag är med i och följer olika investerings-forum (exempelvis Facebookgrupper)
  - C) Jag diskuterar gärna med vänner och familj
  - D) Jag läser tidningar och andras tekniska analyser
  - E) Jag gör mina egna bolagsanalyser
  - F) Övrigt

Denna del av enkäten fokuserar på finansiellt risktagande vid sparande och investering.

10. Vilken känsla ger ordet risk för dig ur ett finansiellt perspektiv?
- A) Jag undviker helst risk vid finansiella beslut
  - B) Risk är inget jag bryr mig om.
  - C) Jag tycker risk är spännande och tar gärna riskfyllda beslut
  - D) Övrigt
11. Känner du till vad följande riskvarianter innebär?
- a. **Marknadsrisk** - risken är kopplad till förändringar i landets eller den globala ekonomin, exempelvis ränteförändringar.
    - A) Jag har mycket god kunskap vad det innebär
    - B) Jag känner till vad det innebär
    - C) Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär
    - D) Nej jag vet inte vad det är
  - b. **Inflationsrisk** - värdet på investeringen ökar inte i takt med inflationen.
    - A) Jag har mycket bra kunskap vad det innebär
    - B) Jag känner till vad det innebär
    - C) Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär
    - D) Nej jag vet inte vad det är
  - c. **Likviditetsrisk** - risken som finns att man reagerar för långsamt för att undvika förlust eller gå miste om vinst vid förändringar som påverkar investeringen.

- A) Jag har mycket bra kunskap vad det innebär
- B) Jag känner till vad det innebär
- C) Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär
- D) Nej jag vet inte vad det är

d. **Produktrisk** - olika former av investeringar genererar olika risknivåer.

- A) Jag har mycket bra kunskap vad det innebär
- B) Jag känner till vad det innebär
- C) Jag har hört det innan men vet inte vad det innebär
- D) Nej jag vet inte vad det är

12. Hur tänker du för att minimera onödiga finansiella risker? (Går att välja flera)

- A) Jag väljer att fördela mitt sparande mellan olika sparformer (Exempelvis, aktier, fonder, enkelt sparkonto)
- B) Jag väljer att sprida ut mitt innehav i olika branscher och länder
- C) Jag tänker inte så mycket utan jag investerar utifrån egna tankar och kunskaper

13. Om din aktie/fond sjunker mycket i värde, hur agerar du?

- A) Säljer av innehavet direkt
- B) Säljer av en del
- C) Avvaktar och tror att den kan gå upp igen
- D) Köper mer

14. Du ska göra en längre resa inom 1–2 år. Vilken riskpreferens har du när du sparar inför denna resa?

- A) Jag är villig att ta en större risk eftersom det är en kortsiktig investering/sparande
- B) Jag tar gärna ett investeringsbeslut med lägre risk
- C) Jag vill inte ta någon risk alls
- D) Jag investerar som vanligt, oberoende risk

a. Vilken investerings- och sparform väljer du i detta scenario?

- A) Sparkonto på bank
- B) Fonder
- C) Aktier

15. Du sparar för att köpa en bostad inom 5–10 år. Vilken riskpreferens har du när du sparar till bostadsköpet?

- A) Jag är villig att ta en risk eftersom jag tror att marknaden hinner återhämta sig efter en nedgång och det genererar förhoppningsvis en högre avkastning
- B) Jag föredrar en investering med lägre risk för att minimera risken att förlora pengar, men samtidigt ha möjlighet till en långsiktig bra avkastning

- C) Jag vill inte ta någon risk alls
- D) Jag investerar som vanligt, oberoende risk.

a. Vilken investerings- och sparform väljer du i detta scenario?

- A) Sparkonto på bank
- B) Fonder
- C) Aktier

16. Du sparar för att säkra din pension, vilken riskpreferens har du i detta scenario?

- A) Jag är villig att ta en hög risk eftersom jag tror att marknaden hinner återhämta sig efter en nedgång och det genererar förhoppningsvis en högre avkastning.
- B) Jag föredrar en investering med lägre risk för att minimera risken att förlora pengar, men samtidigt ha möjlighet till en långsiktig bra avkastning
- C) Jag vill inte ta någon risk alls
- D) Jag investerar som vanligt, oberoende risk.

a. Vilken investerings- och sparform väljer du i detta scenario?

- A) Sparkonto på bank
- B) Fonder
- C) Aktier

17. Hur påverkades dina investeringsbeslut i början av Covid-19 och det kraftiga börsraset?

- A) Jag sålde allt/det mesta
- B) Jag sålde en del
- C) Jag har kvar allt
- D) Jag köpte mer

18. Hur tänker du idag med tanke på Covid-19 och den oförutsägbara framtiden?

- A) Investerar som vanligt
- B) Jag är mycket mer försiktig när det kommer till investeringar
- C) Är för osäker, investerar väldigt sällan

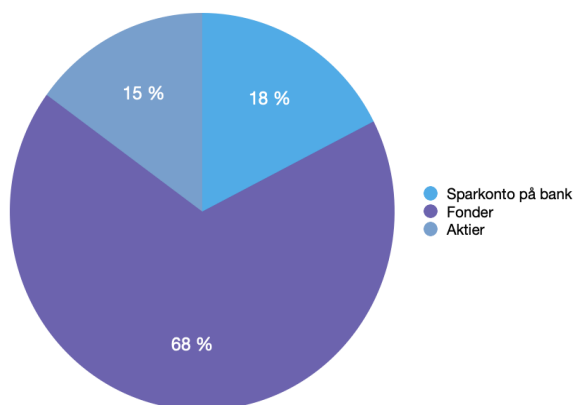
Bilaga 2. Övrig data

	Jag läser endast på inför finansiella beslut	Jag spenderar flera timmar	Jag är inte så intresserad	Annat
Sparkonto	23 %	0 %	45 %	67 %
Fonder	64 %	67 %	45 %	33 %
Aktier	13 %	33 %	10 %	0 %

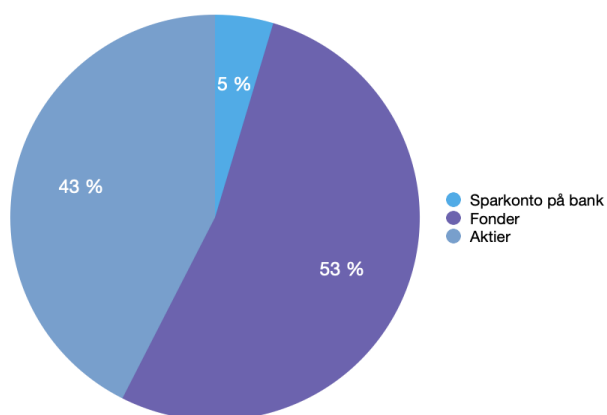
Tabell 6. Samband mellan kvinnors finansiella intresse och hur de sparar/investerar

	Jag läser endast på inför finansiella beslut	Jag spenderar flera timmar	Jag är inte så intresserad	Annat
Sparkonto	19 %	10 %	34 %	50 %
Fonder	55 %	30 %	66 %	50 %
Aktier	26 %	61 %	0 %	0 %

Tabell 7. Samband mellan mäns finansiella intresse och hur de sparar/investerar

Figur 14. Samband mellan de kvinnor som investerar som vanligt, även med en osäker framtid, och hur de väljer att spara/investera

Figur 15. Samband mellan de män som investerar som vanligt, även med en osäker framtid, och hur de väljer att spara/investera